

Кафедра архітектури та дизайну середовища

Назва навчальної дисципліни	Сакральне мистецтво. Іконологія
Мова викладання	українська
Курс та семестр вивчення	4 курс 8 семестр Освітньо-професійна програма – ДИЗАЙН СЕРЕДОВИЩА 2019
Викладач (-і)	Пономаревська Олена Іванівна, кандидат мистецтвознавства
Профайл викладача (-ів)	https://kpcb.stu.cn.ua/vykl/ponomarevska-olena-ivanivna
Контакти викладача	контактний телефон - +38050 2989047 E-mail olenaponomarevska@gmail.com

1. Анотація курсу.

Дисципліна «Сакральне мистецтво. Іконологія» належить до циклу дисциплін вільного вибору студента. Курс передбачає формування теоретичних знань щодо феномену сакрального мистецтва, ознайомлення із основними напрямками розвитку сакрального мистецтва як складової культурної спадщини та мистецтвознавчими напрямками його дослідження. Вивчення дисципліни сприятиме поглибленню розуміння сутності сакрального мистецтва, його соціокультурних функцій, ролі і значення в процесах історичного розвитку людства, формування культурної ідентичності, духовного становлення особистості. Програма дисципліни побудована за історико-хронологічним принципом й охоплює найсуттєвіші явища світового сакрального мистецтва в контексті культурних регіонів світу. Дисципліна орієнтує на пошук взаємозв'язків провідних тем сакрального мистецтва на різних етапах розвитку у мистецькій сакральній спадщині народів світу. Українське сакральне мистецтво розглядається в контексті європейської культурної традиції. Крім того, у процесі навчання визначаються специфічні риси сакрального мистецтва Чернігово-Сіверського краю. Вивчення курсу передбачає цілеспрямовану роботу студентів над опрацюванням спеціальної літератури, активну роботу на семінарських заняттях, самостійну роботу та виконання індивідуальних завдань. У курсі вивчаються наступні змістові модулі: 1. Теорія сакрального мистецтва. Іконографія та іконологія як методи аналізу творів мистецтва, архітектури та декоративного мистецтва; 2. Сакральне мистецтво культурних регіонів світу за історико-хронологічним та релігійно-культовим принципами; 3. Українське сакральне мистецтво від язичницької давнини до сучасності.

2. Мета та цілі курсу.

- Сформуванню уявлення здобувачів вищої освіти про основи сакрального живопису, архітектури, скульптури та декоративно-ужитковому мистецтві;
- Визначити основні принципи мистецтва в світових релігіях;
- Сформуванню знання про сучасну інтерпретацію сакрального мистецтва;
- Навчити іконографічному та іконологічному методам аналізу творів сакрального мистецтва;
- Надати цілісну картину розвитку українського сакрального мистецтва, традицій та закономірностей розвитку;
- Сприяти практичному застосуванню знань та вмінь, використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження.

3. Результати навчання. Загальні та фахові компетентності, які повинні одержати слухачі курсу:

- ЗК7 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- СК5 Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.
- СК16 Знання предмету, загальних законів та закономірностей естетики та здатність застосовувати їх до аналізу і оцінки творів мистецтва.
- СК17 Знання та розуміння стилістики, історії та теорії дизайну, знання про провідні школи і напрями в дизайні, архітектурі, образотворчому мистецтві та здатність аналізувати проблеми

взаємозв'язку сучасного мистецтва та дизайну.

Студенти, які засвоїли запланований курс, повинні уміти:

- ПРН13 Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.
- ПРН14 Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.
- ПРН23 Знати та вміти використовувати у професійній діяльності загальні закони та закономірності естетики для аналізу й оцінки творів мистецтва.
- ПРН24 Розуміти стилістику, історію та теорію дизайну, використовувати знання про провідні школи і напрями в дизайні, архітектурі, образотворчому мистецтві у професійній діяльності при вирішенні художньо-проектних завдань.

4. Обсяг курсу. 4 кредити ЄКТС, іспит

Вид заняття	Загальна к-сть годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	0/24/0
самостійна робота (реферат, РГР, КР, КП, тощо)	80

5. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Іспит у вигляді тесту складає 40 балів, робота під час семестру складає 60 балів, з них: підготовка до семінарських занять -10 балів, виконання індивідуальних завдань (рефератів, етюдів) – 30 балів, самостійної роботи – 20 балів. Додаткові/альтернативні бали можна одержати за участь у науковій роботі кафедри АДС: підготовка тез на наукову конференцію – 10 балів, підготовка презентації та виступ на науковому семінарі – 10 балів, друк статті у фаховому збірнику – до 30 балів. Протягом перших двох тижнів вивчення дисципліни здобувачі ВО повинні визначитися, які види робіт вони будуть виконувати протягом семестру, та скласти індивідуальний план.
Вимоги до реферату, РГР, КР,КП тощо	1. Усі завдання мають бути виконані самостійно, з дотриманням академічної доброчесності. 2. Супроводжувальний текст українською мовою. 3. Оформлення відповідно до стандартів студентських робіт та методичних рекомендацій. Етюди виконуються графічними та живописними техніками в стандартному альбомі або за побажанням студентами будь-якому зручному стандарті за тематикою, визначеною викладачем. Вітаються самостійно обрані теми графічних робіт.
Семінарські заняття	Доповіді мають бути лаконічні, не допускається читання тексту замість відповіді на запитання. Розповідь студентки/та має обов'язково супроводжуватись наочним матеріалом. Студент/ка повинен продемонструвати ґрунтовну підготовку до практичного заняття, дати відповідь на запитання. Викладач може використати метод «самооцінювання», тобто оцінювання самим студентом своєї праці або оцінювання інших студентів у групі.
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються студенти, які мають 40 балів поточного, модульного контролю, самостійної роботи.

6. Політики курсу –

Усі студенти повинні бути ознайомлені з Кодексом академічної доброчесності, затвердженої Вченою радою НУ «Чернігівська політехніка» (Кодекс за посиланням <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/06/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-nova-redakcziya.pdf>). Перескладання відбуваються за графіком, визначеним деканатом, відпрацювання пропущених занять за індивідуальним графіком, погодженим з викладачем. Перезарахування кредитів у випадку мобільності студента можливе за умови відповідності кількості кредитів дисципліни, визначених

освітньо-професійною програмою за відповідною спеціальністю НУ «Чернігівська політехніка», у разі невідповідності викладач формує пакет завдань для отримання необхідних кредитів.

7. Рекомендована література

1. Aby Warburg: Akten des internationalen Symposions, Hamburg 1990. Weinheim: VCH, 1991
2. Еліаде М. Священне і мирське. Міфи, сновидіння і містерії. Мефістофель і андрогін. Окультизм, ворожбитство та культурні уподобання (пер. Г. Кьорян, В. Сахна). — К.: Основи, 2001. — 592 с.
3. Мірча Еліаде. Трактат з історії релігій / Пер. з фр. Олексія Панича. — К.: Дух і Літера, 2016. — 520 с.
4. Панофский Э. Этюды по иконологии : Гуманистические темы в искусстве Возрождения / Эрвин Панофский ; [пер. с англ. Н. Г. Лебедевой, Н. А. Осминской]. — СПб. : Азбука-классика, 2009.
5. Степовик Д. Іконологія й іконографія. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2004. 320 с.
6. Степовик Д. Історія української ікони Х – ХХ століть. Київ: Либідь, 2004. 442 с.
7. Тарас Я.М. Українська сакральна архітектура: словник-довідник. Львів: ІН НАНУ, 2006. 584 с.